

2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/1332 din "09" 04 _____ 2014

La nr. 04/1-1366 din 07 martie 2014.

Ministerul Economiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității *proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 11 iulie 1997.*

Anexă:

- raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file
- anexa la raport – 3 (trei) file.

Director – adjunct

Vadim COJOCARU

MINISTERUL ECONOMIEI AL REPUBLICII MOLDOVA	
Nr. de intrare	<u>4113</u>
Indexul	<u>10</u> / <u>04</u> / 20 <u>14</u>

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din
2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Scopul proiectului de lege constă în ajustarea Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997 la noile reglementări ale Legii privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012. În același timp, prin promovarea/adoptarea proiectului respectiv, potrivit autorului, se va contribui la ridicarea nivelului de protejare a investitorilor; la asigurarea unui cadru de reglementare eficient pentru activitatea societăților pe acțiuni, precum și la simplificarea procedurilor și cerințelor ce țin de activitățile corporative ale societăților pe acțiuni.

d. Suficiența argumentării. În contextul examinării prevederilor din proiect, cât și a argumentelor invocate de autor constatăm că elaborarea/promovarea acestui proiect este pe deplin justificată. Astfel, este necesară remedierea situației create în domeniul protejării acționarilor și activității corporative a societăților pe acțiuni. Sunt înaintate prevederi aferente protejării adecvate a intereselor și drepturilor acționarilor; clasificării societăților pe acțiuni, precum și altor aspecte specifice domeniului vizat. Nota informativă este una complexă cu respectarea rigorilor Legii privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001. Totodată, atestăm și întocmirea actului de analiză a impactului de reglementare în vederea relevării aspectelor care vor confirma oportunitatea adoptării proiectului de lege reieșind din beneficiile ce pot fi obținute.

Deși proiectul este oportun și necesar, totuși, au fost identificate norme care, în opinia noastră, au un caracter defectuos și pot periclita realizarea scopurilor propuse. Normele în cauză sunt abordate în Capitolul II (Evaluarea în fond a proiectului) din prezentul raport.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Alin. 14 al articolului unic din proiectul de lege, textul:

„Acționarul este obligat să repare prejudiciul material cauzat societății și/sau altor acționari ai societății în cazul în care în mod abuziv, cu rea-credință și neîntemeiat înaintează cereri de chemare în judecată contra societății și/sau altor acționari, sesizează Comisa Națională a Pieței Financiare, organele de drept și/sau alte autorități publice. În acest caz, repararea prejudiciului nu exclude atragerea la răspundere contravențională sau penală, în cazul în care faptele acționarului constituie contravenție sau infracțiune.”.

Se propune completarea art. 28 din lege cu un nou alineat (4) care include prevederi aferente apărării drepturilor și intereselor legitime ale acționarilor. Considerăm normele citate mai sus discreționare, dat fiind faptul că responsabilii de aplicare a acestora vor „decide” nejustificat și selectiv asupra obligării unui acționar de a recupera un prejudiciu fără a fi cunoscute temeiurile/circumstanțele de fapt și de drept în sensul demonstrării intenției acționarului în ceea ce privește modul abuziv, cu rea-credință ș.a.m.d. De altfel, confirmarea acestor fapte și dispunerea reparării prejudiciului, conform legislației în vigoare, este de competența instanțelor de judecată.

Recomandarea: Considerăm necesar de a exclude integral din textul proiectului de lege normele propuse pentru alin. (4) al art. 28 din Legea nr. 1134 din 1997.

Alin. 20. al articolului unic din proiectul de lege, sintagma „poate să o publice în mijloacele mass-media”

Este propusă o nouă redacție a alin. (12) al art. 49 („Plata dividendelor”) din Legea nr. 1134 din 1997. Sunt expuse și prevederi care stabilesc obligația Societății care nu este de interes public să aducă la cunoștința fiecărui acționar decizia cu privire la plata dividendelor. Însă, publicarea acestei decizii în mass-media nu este garantată din cauza redacției expuse de autor. În urma unei interpretări eronate și abuzive, publicarea deciziei de plată a dividendelor poate fi neglijată chiar și în condițiile adoptării hotărârii adunării generale a acționarilor în acest sens. Se admite o discreție nejustificată în favoarea responsabililor de aplicare a normei (de publicare a deciziilor respective) în dezavantajul acționarilor societății cărora trebuie să li se achite dividende.

Recomandarea: Pentru a preveni interpretarea eronată și neuniformă a prevederilor din proiect, propunem autorului să excludă cuvântul „poate” din textul noii redacții a alin. (12) al art. 49 din Legea nr. 1134 din 1997.

Alin. 44 al articolului unic din proiectul de lege, textul:

„(4) La cererea societății, persoana interesată este obligată să repare prejudiciul cauzat societății și să compenseze venitul ratat al acesteia în cazul în care nu a

comunicat despre conflictul de interese ... cu încălcarea prevederilor prezentei legi."

Se propune completarea art. 85 (Noțiunea de tranzacție de interese) din lege. Trebuie de remarcat că conform legislației civile în vigoare, constatarea, aprecierea și dispunerea reparării prejudiciului cauzat și, respectiv, compensarea venitului ratat este de competența exclusivă a instanțelor de judecată. În acest context, acordarea dreptului unor societăți de a obliga acționarii în acest sens este apriori nejustificată. Prin adoptarea unor astfel de norme vor fi instituite discreții excesive de care unele societăți vor abuza în vederea obligării acționarilor în lipsa unor estimări obiective și recunoscute contrar procedurilor în vigoare. Or, societățile dispun de dreptul de a solicita repararea prejudiciului cauzat și, respectiv, compensarea venitului ratat pe căi atât extrajudiciare, cât și judiciare.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a exclude din textul proiectului de lege textul „(4) La cererea societății, persoana interesată este obligată să repare prejudiciul cauzat societății și să compenseze venitul ratat al acesteia în cazul în care nu a comunicat despre conflictul de interese ... cu încălcarea prevederilor prezentei legi.”

Alin. 45 al articolului unic din proiectul de lege, textul:

„c) referințe la persoana interesată, cu sau fără indicarea numelui sau denumirii acesteia;”

Este propusă completarea art. 86 (Decizia privind încheierea de către societate a tranzacției cu conflict de interese) din legea prenotată. Autorul instituie obligația pentru societăți în ceea ce privește dezvăluirea unor informații. Deși se instituie obligația respectivă, totuși, nu poate fi dedus mecanismul care să stabilească, în cadrul referințelor, indicarea sau neindicarea numelui sau denumirii persoanei interesate. Prin urmare, sesizăm o discreție în acest sens a responsabililor din cadrul societăților care preconizează să efectueze tranzacții cu conflict de interese. Nu sunt determinate circumstanțele în baza cărora să se constate cazurile în care referințele vor include indicarea numelui și, respectiv, în care referințe nu trebuie indicat numele sau denumirea persoanei interesate. Or, în redacția propusă, norma va fi aplicată selectiv reieșind din interesele înguste ale unor societăți. Norma propusă va avea un impact negativ și din punct de vedere al transparenței, deoarece nu este clar din care considerente în unele cazuri în referințe va fi indicat numele persoanei interesate, iar în alte cazuri similitudine – nu.

Recomandarea: În vederea prevenirii unor eventuale discreții, propunem autorului de a exclude cuvintele „sau fără” din textul normei citate anterior.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării

transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese a responsabilitate și sancțiuni aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Vitalie Muntean
inspector superior Direcția legislație și expertiză anticorupție
08 Aprilie 2014

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Alin. 14 al articolului unic din proiectul de lege, textul: „Acționarul este obligat să repare prejudiciul material cauzat societății și/sau altor acționari ai societății în cazul în care în mod abuziv, cu rea-credință și neîntemeiat înaintează cereri de chemare în judecată contra societății și/sau altor acționari, sesizează Comisa Națională a Pieței Financiare, organele de drept și/sau alte autorități publice. În acest caz, repararea prejudiciului nu exclude atragerea la răspundere contravențională sau penală, în cazul în care faptele acționarului constituie contravenție sau infracțiune.”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Se propune completarea art. 28 din lege cu un nou alineat (4) care include prevederi aferente apărării drepturilor și intereselor legitime ale acționarilor. Considerăm normele citate mai sus discreționare, dat fiind faptul că responsabilii de aplicare a acestora vor „decide” nejustificat și selectiv asupra obligării unui acționar de a recupera un prejudiciu fără a fi cunoscute temeiurile/circumstanțele de fapt și de drept în sensul demonstrării intenției acționarului în ceea ce privește modul abuziv, cu rea-credință ș.a.m.d. De altfel, confirmarea acestor fapte și dispunerea reparării prejudiciului, conform legislației în vigoare, este de competența instanțelor de judecată.</p>	<p>Considerăm necesar de a exclude integral din textul proiectului de lege normele propuse pentru alin. (4) al art. 28 din Legea nr. 1134 din 1997.</p>

2	Alin. 20. al articolului unic din proiectul de lege, sintagma „poate să o publice în mijloacele mass-media”	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Este propusă o nouă redacție a alin. (12) al art. 49 („Plata dividendelor”) din Legea nr. 1134 din 1997. Sunt expuse și prevederi care stabilesc obligația Societății care nu este de interes public să aducă la cunoștința fiecărui acționar decizia cu privire la plata dividendelor. Însă, publicarea acestei decizii în mass-media nu este garantată din cauza redacției expuse de autor. În urma unei interpretări eronate și abuzive, publicarea deciziei de plată a dividendelor poate fi neglijată chiar și în condițiile adoptării hotărârii adunării generale a acționarilor în acest sens. Se admite o discreție nejustificată în favoarea responsabililor de aplicare a normei (de publicare a deciziilor respective) în dezavantajul acționarilor societății cărora trebuie să li se achite dividende.	Pentru a preveni interpretarea eronată și neuniformă a prevederilor din proiect, propunem autorului să excludă cuvântul „poate” din textul noii redacții a alin. (12) al art. 49 din Legea nr. 1134 din 1997.
3	Alin. 44 al articolului unic din proiectul de lege, textul: „(4) La cererea societății, persoana interesată este obligată să repare prejudiciul cauzat societății și să compenseze venitul ratat al acesteia în cazul în care nu a comunicat despre conflictul de interese ... cu încălcarea prevederilor prezentei legi.”	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Se propune completarea art. 85 (Noțiunea de tranzacție de interese) din lege. Trebuie de remarcat că conform legislației civile în vigoare, constatarea, aprecierea și dispunerea reparării prejudiciului cauzat și, respectiv, compensarea venitului ratat este de competența exclusivă a instanțelor de judecată. În acest context, acordarea dreptului unor societăți de a obliga acționarii în acest sens este apriori nejustificată. Prin adoptarea unor astfel de norme vor fi instituite discreții excesive de care unele societăți vor abuza în vederea obligării acționarilor în lipsa unor estimări obiective și recunoscute contrar procedurilor în vigoare. Or, societățile dispun de dreptul de a solicita repararea prejudiciului cauzat	Recomandăm autorului de a exclude din textul proiectului de lege textul „(4) La cererea societății, persoana interesată este obligată să repare prejudiciul cauzat societății și să compenseze venitul ratat al acesteia în cazul în care nu a comunicat despre conflictul de interese ... cu încălcarea prevederilor prezentei legi.”.

			și, respectiv, compensarea venitului ratat pe căi atât extrajudiciare, cât și judiciare.	
4	Alin. 45 al articolului unic din proiectul de lege, textul: „c) referințe la persoana interesată, cu sau fără indicarea numelui sau denumirii acesteia;”	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Este propusă completarea art. 86 (Decizia privind încheierea de către societate a tranzacției cu conflict de interese) din legea prenotată. Autorul instituie obligația pentru societăți în ceea ce privește dezvăluirea unor informații. Deși se instituie obligația respectivă, totuși, nu poate fi dedus mecanismul care să stabilească, în cadrul referințelor, indicarea sau neindicarea numelui sau denumirii persoanei interesate. Prin urmare, sesizăm o discreție în acest sens a responsabililor din cadrul societăților care preconizează să efectueze tranzacții cu conflict de interese. Nu sunt determinate circumstanțele în baza cărora să se constate cazurile în care referințele vor include indicarea numelui și, respectiv, în care referințe nu trebuie indicat numele sau denumirea persoanei interesate. Or, în redacția propusă, norma va fi aplicată selectiv reieșind din interesele înguste ale unor societăți. Norma propusă va avea un impact negativ și din punct de vedere al transparenței, deoarece nu este clar din care considerente în unele cazuri în referințe va fi indicat numele persoanei interesate, iar în alte cazuri similare – nu.	În vederea prevenirii unor eventuale discreții, propunem autorului de a exclude cuvintele „sau fără” din textul normei citate anterior.